

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE PĪ.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șese lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șese lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULU XLIX.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrierĭ nefrancoate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 207.

Luni, Marti 16 (28) Septemvre.

1886.

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Octomvre 1886 st. v., se va începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ 10 franci

„ șese „ 20 „

„ unŭ anŭ 40 „

Abonarea se pŭte face mai ușorŭ și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numărulŭ fășiei sub care au primitŭ diarulŭ.

Domniĭ ce se vorŭ abonă din nou se binevoescă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 15 Septemvre 1886.

Ministrulŭ-președinte Tisza amănă cam multŭ răspunsulŭ ce s'așteptă se-lŭ dea la interpelările, ce i s'au adresatŭ în cameră în cestiunea bulgară. Acăsta nu o putemŭ privi ca unŭ semnŭ favorabilŭ pentru părerile exprimate de interpelanți.

Dacă d-lŭ Tisza s'ar conduce în afacerea bulgară totŭ de aceluși idei, s'ar fi grăbitŭ să provŭce o manifestațiune generală în cameră pentru politica lui. Dér ministru-președinte ungurescŭ nu face politică esteriŭră, ci rolulŭ lui se mărginesce de faptŭ la executarea politiceĭ ce o croeșce principele de Bismarck în unire cu d-lŭ Kalnoky.

Foile oficiŭse germane se ocupă acum cu deamăruntulŭ de îngrijirile și dorințele diferitelorŭ partide din Austro-Ungaria cu privire la crisa bulgară. Diarulŭ „Post“ din Berlinŭ găsesce, că afară de Celi, cari suntŭ de partea Rusiei, tŭte celelalte partide suntŭ cuprinse de frică, că Austria este amenințată în peninsula balcanică de Rusia și că se vede în interesele ei cele mai vitale nu numai părăsită de Germania, ci chiar și împedecată d'a se apăra cum se cuvine. Mai alesŭ opiniunea publică ungurescă începe să se îndoiescă în folosulŭ ce l'ar avé din alianța cu Germania și să chibzuiescă, decât n'ar fi mai bine ca acăstă alianță să înceteze.

Spectacululŭ ce-lŭ oferă opiniunea publică din Austro-Ungaria, dĭce numita fŭiă, este o dovadă eclatantă despre greutatea ce n'tempină într'unŭ statŭ mare conducerea politiceĭ esterne, când guvernulŭ e dependentŭ, prin parlamentŭ, de opiniunea publică. Marea pozițiune europenă a principelui de Bismarck presupune însă independența sa de parlamentŭ.

Cine ar puté să susțină așa ceva despre d-lŭ Tisza? Elŭ, chiar decât nu vrea să depindă de parlamentŭ, trebue să facă să credă lumea, că se conduce numai de voința parlamentului, de aceea fi este așa de greu a găsi răspunsulŭ potrivitŭ la interpelările d-lorŭ Horvath, Iranyi și Apponyi. Organulŭ sĕu „Nemzet“ însă se încercă a pregăti opiniunea publică pentru momentulŭ când d-lŭ Tisza se va pronunța. Astfelŭ ne spune, că alianța cu Germania esistă și rămâne nealterată; că și adĭ este destulŭ de puternică spre a apăra interesele reciproce și speciale; dér că o alianță nu pŭte evita fără jertfe și aceia, cari consideră jertfele aduse de Austro-Ungaria ca pré mari, arŭ trebui să se gândescă, că împrejurările ușorŭ se potŭ schimba și că

Germania ar putea fi constrinsă a lua în apărare interesele speciale ale monarhiei noastre.

Așadér organulŭ d-lui Tisza ne arată în ce sensŭ va răspunde șefulŭ sĕu în cameră și opiniunea publică ungurescă atâtŭ de agitată va trebui să se mulțămescă cu asigurarea că d-lŭ Bismarck îngrijesce de tŭte și deci să nu-și mai bată capulŭ cu lucruri, cari nu le înțelege.

Ce vrea opiniunea publică din Ungaria?— întrebă diarulŭ „Post“— vrea să strige Rușilorŭ unŭ *quos ego*, ca să 'și retragă mânilorŭ din Bulgaria? Dér atunci ar trebui să strige Austro-Ungaria unŭ *quos ego* și Turciei, care este adĭ amica Rusiei. Și atunci ea ușorŭ s'ar puté încăera și cu Franția, ba încă și cu Italia. Pe aceste cărări se cere, ca Germania să urmeze politiceĭ austro-ungare!

Și mai la înțelesŭ se pronunță oficiŭsa „Kölnische Zeitung“, care răspunde celorŭ cu „politica husărescă“ din Ungaria scurtŭ și lămuritŭ, că „Germania niciodată nu se va lăsa să fiă împinsă la o dușmăniă necondiționată în contra Rusiei“.

Rusia, dĭcŭ oficiŭșii germani, nu voeșce alta decâtŭ să 'și restabilescă în Bulgaria influința ce a avutŭ până 'n Septemvrie anulŭ trecutŭ și o ocupare a Bulgariei numai atunci ar fi probabilă când patrioții bulgari arŭ așta pré tare amorulŭ propriu alŭ panslaviștilorŭ; tocmai evitarea acestorŭ aștări este scopulŭ momentanŭ alŭ politiceĭ germane.

Ungurii nu vorŭ pré fi încântați așdĭndŭ că politica lorŭ se declară de cătră oficiŭșii d-lui Bismarck de „politică husărescă“ și li se spune clarŭ și limpede ca să-și vedă de trebă și să nu-și vĕre lingura unde nu le ferbe óla.

„Vossische Zeitung“ e de părere, că limbajulŭ acesta amenințatorŭ alŭ foilorŭ bismarkiane va face situațiunea contelui Kalnoky și mai dificilă de cum este ea astădĭ și va fi privitŭ în Ungaria ca unŭ amestecŭ neîndreptătitŭ.

Fiă cum ar fi, dér ni se pare, că nici poziția d-lui Tisza nu pré e de invidiatŭ, decât nu va puté decâtŭ să reproducă, numai cu alte cuvinte, și înaintea parlamentului ungurescŭ amenințările foilorŭ germane.

Ministrulŭ Sturza și foile maghiare.

Visita d-lui Sturza în Pesta a fostŭ viu discutată în foile unguresce, cari s'au simțitŭ măgulite că d-lŭ Sturza venindŭ dela Berlinŭ și dela Viena a aflatŭ de lipsă a se pune în înțelegere și cu ómenii de statŭ unguři din Budapeșta. „Pești Naplo“ a trimisŭ chiarŭ un colaboratorŭ alŭ sĕu la d. Sturza, care fiindŭ primitŭ de acesta raporteză, că d. Sturza și-a exprimatŭ deplina sa mulțămire asupra impresiunei plăcute ce a primitŭ o în Budapeșta. E dreptŭ, dĭce numitulŭ diarulŭ, că d. Tisza, deórece nu duce casă, a pututŭ să prăndescă cu ministrulŭ românŭ numai în hotelŭ, dér acăsta nu aduce nici o scădere cordialei întelmiri.

Sturza — adauge „Pesti Naplo“ — sa mai întelnitŭ și cu alți corifei politici de ai noștri și dela toți a aflatŭ, că în Ungaria se resimte o vie părere de réu din cauza rășboiului vamałŭ cu România, și cu toți dorescŭ ferbinte a sta în relațiuni amicale cu ea. I-a plăcutŭ mai departe d-lui Sturza că politici unguři suntŭ de convingere că Ungaria trebue se stăruescă pentru independența statelorŭ dela Dunăre, ca garanția pentru propria ei independență.

În fine, scrie „Pesti Naplo“: Ministrulŭ românŭ pututŭ convinge și despre aceea, că pãrtinirea daco-românismului în Ardélŭ din partea României ar fi o politică foarte falsă, pentru că ceea ce s'ar risca printr'ensă: a micșina monarhiei, și acăsta este de unŭ multŭ mai mare prețŭ pentru România, decâtŭ acelŭ rezultatŭ efemerŭ, ce l'ar ajunge cu fantasiele daco-române. În sfârșitulŭ a pututŭ să se convingă Sturza, că pretutindenți s'a primitŭ cu recunoștință atitudine ce a observatŭ România

față cu cestiunea bulgară. D-lŭ Sturza a cerutŭ dela ómenii de statŭ și politici unguři informațiuni în multe cestiuni însemnate și anevoie ne înșelămŭ decât credemŭ că petrecerea lui în Budapeșta va avea unŭ efectŭ favorabilŭ asupra relațiunilorŭ dintre Ungaria și România. Noi ne bucurămŭ și de aceea, că ministrulŭ românŭ după Berlinŭ și Viena a căutatŭ a se'nțelege cu bărbății guvernului nostru, și suntemŭ convinși că acăsta a făcutŭ o foarte bună impresiune asupra cercurilorŭ maghiare politice.

„Ellenzék“, care are nenorocirea de a fi celŭ mai réu informatŭ diarulŭ maghiarŭ, scrie anapod dĭcĕndŭ:

„Așa se vede, că vecinii din România s'au săturatŭ de a se mai lăuda, s'au moleșitŭ, și acuma se arată aplicați a înceta cu rășboiulŭ vamałŭ, pe care l'au începutŭ contra noastră. Ministrulŭ românŭ de esterne Sturza care deunădile a petrecutŭ în Viena și Budapeșta, nu s'a genatŭ a descoperi, că în Bucuresci suntŭ aplicați a căuta modalitatea prin care să se încheie unŭ pactŭ economicŭ cu monarhia noastră. În Bucuresci numai de aceea se temŭ — dĭse Sturza —, că Ungaria din nou le va face greutăți în cestiunea vitelorŭ. Temerea acăsta nici n'a ținutŭ ascunsă d. Sturza în'aintea contelui Szechenyi, în Budapeșta Prin urmare desbaterile referitoare la reînnoirea convențiunei comerciale numai în casulŭ acela se vorŭ începe, decât Sturza ar fi pututŭ scŭte din convorbirea ce a avutŭ cu ministrulŭ de comerțŭ, contele Szechenyi atăta, că Ungaria este aplicată a face concesii România în cestiunea vitelorŭ. Dacă se va realiza acăsta, atunci éráși nu avemŭ nici unŭ folosŭ din convențiunea cu România și în casulŭ acesta mai bine este să continuămŭ și mai departe rășboiulŭ. Proprietarulŭ maghiarŭ, de vreme ce prețulŭ bucatelorŭ continuu scade numai în creșterea vitelorŭ mai pŭte avea puținŭ folosŭ. Dacă însă se va permite intrarea în țeră a vitelorŭ din România, atunci și cu acăsta s'a isprăvitŭ mai virtosŭ în părțile de mĕdădĭ-răsăritŭ ale țerei.“

Austro-Ungaria și România.

Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Neue Freie Presse“ următóarele:

Se pare că în adevĕrŭ negocierile între Austro-Ungaria și România în privința reînnoirii convențiunei comerciale vorŭ începe. Ce-i dreptŭ, încă nu s'a făcutŭ nici unŭ pasŭ pozitivŭ în acăstă privință, dér d. Sturza, cu ocaziunea aflărei sale la Viena, nu s'a sfiitŭ d'a spune pe față că cei din Bucuresci suntŭ dispuși să se apropie de Austria pentru ca mai pe urmă să pŭtă ajunge, sub raportulŭ economicŭ, la o înțelegere cu statulŭ vecinŭ, prietenŭ sub raportulŭ politicŭ. Cei din Bucuresci se temŭ însă că Ungaria, căreia i se atribue cea mai mare vină pentru nereușita negocierilorŭ, va face din nou dificultăți în cestiunea vitelorŭ. Acăstă cestiune este pentru România, după cum a accentuatŭ d. Sturza la Viena, o cestiune de viață, în care nu pŭte și nici nu va face nici o concesione.

D. Sturza a spusŭ verde acestŭ lucru și d-lui comite Szechenyi, cu care a conferitŭ la Pesta. Pacea politico-comercială atĕrnă așadĕră éráși dela comitele Szechenyi și acestŭ singurŭ faptŭ constituie o enormă dificultate. Negocierile vorŭ reincepe, decât d. Sturza, din convorbirea ce a avutŭ cu comitele Szechenyi, va fi dobânditŭ convingerea că Ungaria este dispusă să facă României concesii în cestiunea vitelorŭ. Ar fi foarte multŭ de doritŭ ca intimitatea politică la ambelorŭ state să mijlocescă și apropierea economică.

Pressa și crisa bulgară.

Organulŭ oficiŭsŭ saxonŭ „Leipziger Zeitung“ scrie cu privire la situațiunea Austriei în cestiunea bulgară:

„Punctulŭ de gravitare alŭ situațiunei politice zace acum în întrebarea, decât va succede a se stabili o înțelegere între Austria și Anglia asupra modalității, cum să împedecă aceste două puteri în unire înaintarea Rusiei în peninsula balcanică. Cătŭ pentru Germania e neîndoiosŭ, că ea refusă în modŭ hotărĭtŭ în împrejurările

de față de a lua parte la o acțiune în contra Rusiei. Nu de geaba au declarat de repețe-orî oficioșii din Berlin, că cestiunea bulgară nici că-i privește, ceea ce vrea să însemneze că nici în fazele dezvoltării ei viitoare nu-i privește. Nu le pasă de o ocupațiune bulgară, nici chiar de ocuparea Constantinopolului din partea Rusiei. Cei din Austro-Ungaria ar trebui să fiă în clar despre aceasta.

„Leipziger Zeitung“ se miră mai departe, că în Ungaria mai domnesce credința că prin note diplomatice se va putea opri Rusia în mersul ei și dă, că sunt șanse pentru o înțelegere anglo-austriacă și că acesta ar fi în avantajul ambelor state.

„Moskovski Vjedomosti scrie :

Pentru un agent diplomatic rus nu mai e acum loc în Sofia, e însă pentru un *comisar cu puteri dictatorice* și cu un număr necesar de *lăctori*. În contra trimiterii unui comisar, ba chiar în contra ocupării ruse a Bulgariei ar pute protesta numai *Anglia*, și acesta încă numai pe hârtie. Tractarea cestiunii pentru trimiterea unui comisar va lămuri ce are să aștepte Rusia în viitor. Încă înainte de alegerea prințului și de orice altă aranjament trebuie să se lămurească, dacă problema rezolvării europene este ca pe tronul bulgar să vină un prinț, care să privească partida lui Stribulov ca națională și majoritatea poporului, care nu consimte cu acesta, ca servitor ai panslavismului. În altă casă Rusia ar veni într-o situațiune, care ar aduce pentru mult timp scăderea influenței sale asupra Slavilor din peninsula balcanică.

Interpelare în dieta ungară.

În ședința de Joi a camerei, contele *Apponyi* a adresat ministrului președinte Tisza următoarea interpelare în cestiunea bulgară :

Deoarece atât interesul nostru național, cât și siguranța pozițiunii de mare putere a monarhiei cere, ca să apere fără scopuri de cucerire individualitatea și independența statelor balcanice, în contra întinderii unilaterale a sferei de putere a vre-unei puteri, întreb pe ministru-președinte :

1) Esercită și a eseritată el în astfel de direcțiune influința sa constituțională asupra conducerii afacerilor noastre externe? și dacă da, cum unesce el cu postulatele acestei tenințe stărilor, ce s'au desfășurat în Bulgaria, și atitudinea ce au observat-o funcționarii de acolo ai oficiului nostru de externe față cu acele stări?

2) Socotesce el că se unesce cu aceste tendințe faptul, ca dușmănia unilaterală a Rusiei să pôtă sili pe prințul bulgar contra voinței poporului să demisioneze, ca Rusia să pôtă trimite un comisar special pentru aducerea în ordine a afacerilor Bulgariei și în fapt să se pôtă amesteca în afacerile interne și în justiția acelei țări?

3) Socotesce el mai departe că se unesce cu aceste tendințe faptul, că oficiul nostru de externe, nemulțămindu-se a suferi toate acestea, a făcut și pași în interesul autorilor atentatului din August, contribuind, ca domnia prințului Alexandru să fiă făcută în adevăr imposibilă?

Dér deoarece observăm, că diplomația imperiului german sprijinesce nisuițele Rusiei, d'a se face stăpână pe Bulgaria, nisuițe ce sunt contrare intereselor monarhiei noastre, întreb :

4) Ce schimbare s'a ivit și din ce motive s'a ivit o schimbare în acele raporturi de alianță intime și amicale cu Germania, ce se numesce de ani de zile baza politicii noastre externe și care se aprobă prin opiniunea publică atât a Ungariei cât și a Austriei în acea speranță, că ea înmulțesce garanțiile pozițiunii de mare putere a monarhiei noastre și sprijinesce țelurile necesare ale politicii noastre?

Misiunea generalului Kaulbars.

Se scie că generalul rus Kaulbars, atașat militar pe lângă ambasada rusă din Viena, a fost trimis de guvernul său în Bulgaria cu o importantă misiune, despre care însă nu se da nici o lămurire. Sciriile cele mai noue ne luminază încâtva în astă privință, comunicând că cea dintăiu problemă a generalului va fi, să restabilească pe teremul militar în Bulgaria *status quo ante*, adică starea lucrurilor dinainte de revoluția din Filipopol. Generalul Kaulbars crede că rege și guvernul sunt gata să primescă erăși în armata bulgară pe acei oficeri ruși, cari în anul trecut au fost rechemați de țarul. Cei ce conduc însă Bulgaria în timpul de față se împotrivesc în contra readucerii unui general rus ca ministru de războiu, deoarece experiențele din timpul prințului Alexandru au dovedit neajunsurile unei astfel de instituțiuni. De va isbiti generalul Kaulbars, atunci Rusia ese deplin învingătoare în cestiunea bulgară, căci pe când până în anul trecut influința militară rusă se întindea numai

asupra armatei bulgare, se va estinde acum și asupra armatei rumeliote, Rumelia fiind unită cu Bulgaria, și astfel Rusia se apropiă mult de Constantinopol. Cei din Petersburg iau în bațocură îngrijirile Turciei asupra acestui punct și dă, că Turcii au să mulțămescă numai Angliei, dacă lucrurile se schimbă astfel, căci dacă Turcia ar fi ascultată de Rusia și ar fi restabilită în Rumelia *status quo ante*, n'ar fi ajuns lucrurile la asemenea consecințe.

SCRIRILE DILEI.

„Székelyföld“ scrie : »In 17 Septemvre s'au aflată vre-o 30 de vite din România păsându pe teritoriul unguresc, din care cauză au fost închise la institutul de carantină r. u. dela pasul Ghimeșului. În sera zilei următoare — 18 Septemvre — între orele 7—8 au năvălit, după cum se dă, 30 de Români înarmați, pădători de graniță, făcându un sgomotul cumplit și aceștia spărgându cu puterea porțile carantinei, au scos vitele ce erau închise și le au dus. Veseli de succesul acestei expedițiuni au dat în ziua următoare un prând, imediat lângă porța granițelor noastre. Au fript o oiă și s'au dat pe lângă un butoi de vin și în beția strigau cătră noi defăimându-ne pentru lașitatea și incapacitatea noastră, făcându-ne cunoscută și aceea, că regele unguresc nu este așa mare domn ca regele valah și că noi nu cuezăm a le face lor suferare, pentru că atunci s'a sfârșit cu noi.« Totu »Székelyföld« susține, că ar fi observat, că la granițele ardenele petrecu de mai mult timp oficerii români și muscălesci și își câștigă informațiuni; mai departe că cei din România ar fi ocupat din teritoriul ungar la 40—50 kilometri și că pe acest teritoriu construesc poduri și drumuri; că au dus vite de ale noastre și că în tot anul au nimicit mare cantitate de fân de al Săcuiilor. — Rămâne pe sēma »Székelyföld« ului garantarea acestor sciri.

—x—

Camera de comerț și de industrie din Brașov atrage atențiunea publicului asupra unei ordinațiuni ministeriale, prin care se invită comercianții și publicul consument să se ferescă de abuzurile ce le fac unii agenți ai industriașilor austriaci, cari imiteză postavurile ce se fabrică în Brașov și Sibiu, vândându-le ca fabricate în aceste localități. Numita cameră atrage atențiunea fabricanților de aci ca să-și înregistreze o marcă protectoare spre a fi feriți de imitari, er publicul să-și denunțe abuzurile ce le-ar întâmpina.

—x—

Versatulă bântue în mare măsură în comitatul Peștei. Spitalele din Pesta, unde bântue și colera, sunt pline de bolnavi de versat și de coleră.

—x—

„Ellenzék“ scrie : »Periculul valahisărei amenință pe Maghiari nu numai în părțile locuite de naționalități micste, ci și în Săcuime, căci, după cum dă »Sz. Napló«, nu de mult s'a întâmplat, că două fete din Nagylak, al căror nume și poțu era unguresc, prezentându-se la pertractare înaintea tribunalului, s'a observat, spre mai marea mirare a judecătorilor, că nici una dintre fete nu sciu unguresc. Etă cât de periculoase sunt dimensiunile ce le-a luat procesul valahisărei! Chiar și în apropierea celor mai unguresci orașe: Szeged și Mako se ivesc spaima, care amenință cu desnaționalizare.« — Bate-te-ar plăia dușurilor reci, »Ellenzekule,« că posnașu mai ești!

—x—

Totu »Ellenzék« scrie, că după cum ii se comunică, Românii din România au însemnat teritoriul ținător de comitatul Ciucului cu cruci, cu table de lemn și cu grădele. »Veți bine — dă »Ellenzék« — semnele acestea, le-au pus ei acolo, unde au aflat de bine. Ore ce va dă la asta »puternicul« ministru de interne?«

—x—

D. de Biez, reprezentantul ligei antisemite din Paris, a vizitat, întovărășit de d. senator român Gherghel, Iașul Botoșani, Tergulă-Frumos, Cotnari, Dorohoi, Hărlău, Frumușica, satele de pe Flămândi, etc. D. de Biez culege informațiuni pentru lucrarea d. Edouard Drumont : »L'Europe Juive.«

Urmările unui toast.

La 7 Septemvre n. învățatorii din Belgia au ținut un congres în Namur, care s'a terminat cu un banchet, presidat de primarul d'acolo Ronvaut. Seria toastelor a deschis-o primarul, introducânduși toastul pentru regele Belgilor cu următoarele cuvinte :

Ave Caesar, morituri te salutant!...

Sire! Învățatorii belgiani, dați pradă atacurilor în adevăr furioase a-le reacțiunii și obscurantismului, te salut!

Sire! Învățatorii, jefuiți, destituiți, torturați și greu cercați de miniștri pentru supunerea lor cătră legi, te salut!

Sire! Învățatorii și învățătoarele, condamnați a fi stirpiți, fiindcă cu onore și cu fidelitate și-au ținut jurământul, te salut!

Morituri te salutant! Ei te salută cu o sinceritate a inimei, ce nu o vei afla niciodată în teocrații ce n'uncgiură, cu o supunere ce înzadar o vei căuta între ultramontani!

Din cauza acesta Ronvaut fu destituit din oficiul său de cătră minister. Acestă măsură a provocat în cercurile liberale din Belgia o otărăire furtunată. O plăie de proteste în contra acestui act al guvernului și de manifestațiuni în favoarea destituitului primar urmă. Amărâciunea e atât de mare, încât e probabil că va urma și o cră ministerială parțială.

Relațiunile dintre Franca și Germania.

Correspondentul din Londra al fōiei »Pol. Corr.« pretinde a scie, că raporturi sosite la curtea englesă înfățișeză raporturile franco-germane ca fiind foarte încordate. Prin avansurile ce Franca i le face Rusiei în politica orientală, aderenții unei alianțe cu Franca se înmulțesce printre cei ce incungură pe țarul; Giers e încă domn al situațiunii, der pedec peste care ar trebui să dea în politica orientală ușor l'ar putea face să se clatine și să pună la ordinea zilei ideea alianței cu Franca. Acestă se scie în Paris și se consideră posibil, ca politica orientală să înstreineze pe Germania și pe Franca. Acestă situațiune însuflă neliniște în Berlin și lucră în mod desavantajos asupra relațiunilor cu Franca. Politica oficiului de externe din Londra se va desfășura din punctul de vedere al nisuiței d'a se evita orice complicațiune serioasă, cu care ocaziune eschide cugetul unei intervențiuni armate.

Dela întrunirea Someșurilor, 20 Septemvre 1886.

Făcându subscribul în zilele acestea o călătorie din Deșiu până la Năsăud, mi-am însemnat următoarele lucruri, care cred că sunt demne a se scie de publicul românesc :

1) Aflându-mă în Năsăud, primul lucru, ce mi zăcea la inimă, imi era să vizitez pe d. Corneliu Popă Păcurariu, fostul redactor al »Tribunei«, deținut acolo în prinsorea statului. Era după 10¹/₂ ore când cu concesiunea judei reg. cer. intraiu la dănsul, care de 3 luni își face pedepșa de un an, e tractat cuviincios, e singur în totă localitatea, alți prizonieri nu sunt, chilia e câtă o sală de mare, mobilierul câtă se pôte de simplu: un pat, câteva scaune și 1 masă plină de țiare, între cari și »Românul« din Bucuresci, ale noastre ciscarpatine tote — câteva germăne și maghiare și mai multe cărți.

Spunându mi numele meu, m'a cunoscut îndată din scrierile mele țiaristice și ca secretar al desp. XII al Asociațiunii Transilvane. După o întrebire de trei sferturi de oră despre diferite subiecte, i-am poțit paciență și statornicie și mi-am luat rămasă bună, și el mi-a mulțămît de visită.

2) Mi-a părut rău, că n'am putut cu astă ocaziune visita interiorul maestosei biserici din Năsăud.

Aci am a refera, că șirul bisericilor de pe teritoriul din Năsăud până la Beclean se completează cu biserica română, ce se edifică acuma în comuna *Piatra* pentru 3000 fl.

Regiunea acesta, în care în timpul mai recent — de vre-o 20 ani încōce, — s'au ridicat atâtea paladiuri ale creștinătății și apărătoare ale naționalității noastre precum sunt în Chiuza, Sesarn, Șireag, Mititei, apoi Minthiul român, Teure și Brașfalău câștigă o nouă podbă în Peatră.

3) Am aflat cu întristare, cumcă scōla română gr. c. din *Nimigia ungară*, unde elementul român e înjumătățit — este contopit în cea de stat, ridicată mai în anii trecuți. Cine pôtă vina, să spună auctoritatea noastră scolară superiōră, d. Protopop Mihail Făgărășianu! De trădători, ca în Salva, n'am auțit.

Dér cum s'a întâmplat apunerea scōlei, nime din loc nu m'a scuit spune starea adevărată a lucrului.

4) La ospățul de căsătorie a d-lui teol. abs. de Gherla Grigore Rusu cu d-șora Lucreția Mureșianu, fca preotului din Odorheiu, observai încă un corb alb, un filo-român, d. Tóvisi Pál, teolog absolut dela Dobrișin ev. reformat, din Chiuza, carele scie perfect limba română, a toasta și a cânta cu o pronunțare clară. — Dea Dumnezeu mai mulți de aceștia, că atunci dōră ne-am putea înțelege cu frații conlocuitori țnguri.

Nu voi trece dōră peste marginile modestiei, dacă voi aminti, că cu această ocaziune un tēnăr țngur din cler ț toast și pentru d. Petru Mureșianu Șireganul, ca țiarist neobosit și bun Român, care pôte servi de model, de care i-a mulțămît. S'a observat escelearea d-șorei Laura Veturia Mureșianu cu purtarea tricolorului falnicu național.

5) Din Beclean notifică, că diurnistul Augustin Silvețianu, Român dela Oca-Deșiu, însă slab, despre carele se dă, că făcea cauză comună în împilarea poporului cu principalul său (Imreh), încă își perd oficiul, ceea ce a și meritat, pentru că nu-l mai pôte suferi locuitorii cercului, fiindcă era mai amar și decât un jidov.

6. Sosindă acasă în Deșiu cu plăcere aflai, că d.

advocat Aug Munteanu își trimise pe fiica sa Elena la școala română de fete în Sibiu; foarte potrivit!

7) Școala elementară română din Deșiu, frumoasă și încăpătoare, e gata și vâruită, și la 2 Octombrie a. c. doctorele celui nou d. Petri din Hordou, preparandistă absolută cu calcule bune dela Gherla, alesă și instituită în Duminea trecută prin senatul școlii, va începe pro-punerile. Succesul bun!

Mulțămită tuturor contribuitorilor înălțării acestui modest palat al muselor și cu deosebire mulțămimă acelor frați Români din depărtare, cari ne întinseră cu mâna bogată ajutorul ultim, de 110 fl. v. a. primită aci la timp cu cea mai ferbinte recunoștință.

Căltătorul.

Măsurile apărătoare în contra colerei.

1. Colera este o boală molișitoare pe care o iau oamenii sănătoși dela bolnavii de coleră, dela morții de coleră sau dela diferite lucruri, cari s'au aflat în case unde a zăcut cineva de coleră. Colera se mai produce prin curți, maidane și strade necurate, unde bolnavii de coleră au depus excrementele și materiile vârsate, precum și prin apa de băut și de spălat amestecată cu asemenea necurătenii; necurătenii bolnavilor nu produc totdeauna coleră îndată ce au fost depuse în acele locuri, ci de multe ori după trecerea de mai multe zile. Ne putem apăra în contra colerei, decât ne ferim de a intra în casele unde au zăcut bolnavi de coleră, de a atinge lucruri cari vin din asemenea case, precum și morții de coleră; decât ținem casa, curtea și strada curată și decât nu întrebuițăm apă necurată.

2. Oamenii cari trăesc regulat, cari se culcă de vreme, cari nu mănâncă lucruri crude, ci bucate fier-te, calde, în cătățime moderată, cari locuesc în case luminoase și bine aerate, cari nu beau multe băuturi spirtose sunt mai puțin espuși la coleră decât aceia, cari trăesc neregulat, mănâcând multe pome, murături și alte alimente crude, cari sunt de-aia băutura și de-aia necurată în case strimțe, întunecoase, necurate.

Să nu se mănânce der în timpul colerei lucruri crude, negătite, precum salată, castraveți, ardei, pome, ci numai bucate gătite la foc, lapte fierț, pome făcute compot. Să nu mănâcăm și să nu bem nimic dintr'o băcăniă, dintr'o brutărie, dintr'o cârciumă ori bragagerie în care se află un bolnav de coleră.

3. Oamenii deprinși cu viața regulată cată să nu schimbe obiceiurile lor.

Nimeni să nu se expue la răceală, să nu ăsa de dimineță din casă pe nemăncate, ci să mănânce ori să bea ceva cald.

4. Apa stătută, apa de gărlă necurată, apa din puțuri din apropierea grajdurilor, hasnălelor și a altor locuri din cari se pot strecura necurătenii în puț și orice apă, care este turbure și cu miros, poate deveni vătămătoare. Apele de gărlă în cari s'au scurs necurătenii din private, din spălătorii și alte lături sunt foarte periculoase.

5. Apa necurată devine bună de băut prin fierbere. Apa din isvora aflate în depărtare de oraș se poate bea fără pericol. Cine este însă silit să bea apă de puț ori de gărlă, va face bine să o fiarbă și să o pună să se răcească într'un vas bine acoperit într'un loc curat, ori să o umple în sticle cari le va ține bine astupate.

6. Pe cât se poate să nu ședă mulți oameni într'o singură cameră și familiile cari posedă mai multe încăperi să le ocupe toate spre a nu se strica aerul prea mult din neconțința ședere și dormire într'o singură cameră; să se deschidă de mai multe ori pe zi ferestrele și ușile pentru aerarea casei.

7. Camerele, intrările, coridoarele, scările, plimbătorile și curțile caselor să se țină cu desăvârșire curate, gunoale și alte necurătenii să nu zăbovescă mult timp în curți, laturile să nu ședă în curți formându baltace.

8. Cei sănătoși să nu mănânce și să nu bea în camera bolnavului; să nu mănânce bucate cari s'au aflat în acea cameră să nu bea apă care s'a aflat acolo într'un vas deschis. Cei cari îngrijesc pe bolnav să-și spele mâinile de mai multe ori pe zi, mai ales înaintea mănărei, să schimbe vestmintele când sunt mănjite dela bolnav și să le desinfecteze în modul arătat la 11. Decă sunt siliți a merge în alte case, să se curețe mai înteu și să schimbe vestmintele.

9. Decă o familie locuesc într'o singură cameră și cineva din familie se bolnăvesce de coleră, este necesar ca să fiă transoortată la un spital îndată, nu numai din cauză că acolo va fi mai bine căutat, ci și pentru ca să nu se bolnăvescă și ceilalți membri ai familiei.

10. Obicnuit colera începe cu dureri mici de inimă ori cu urdinare fără nici o durere. Decă asemenea bolnavi se caută îndată, ei se vindecă mai totdeauna, decât însă ei nu opresc urdinarea, atunci se arată adevărata coleră, cu vârsături, cu eșire afară neconțință, cu cărcei la pulpe, cu stingerea glasului, cu necetarea udului, cu sudori reci; der și toate aceste su-

limerițe au leac; bolnavii de coleră nu trebuiesc să mără toți, ci cei cari chiamă medicii de timpuriu scapă în mare parte. Cei seraci se cheme der îndată pe medicul comunal al secțiunii în care locuesc. Bolnavii să nu părăsă timpul cu leacuri băbesci și cu doctorii de casă, ci să ceară ajutorul unui medic dela începutul bolei, când scăparea este încă cu putință.

(Va urma.)

Mulțămită publică.

Tinerimea studioasă română din jurul Făgărașului își ține de o sântă datorită a sa a aduce și pe această cale căldurosele sale mulțămiri tuturor pre stim. D-ni și D-omne, cari cu ocazia arangiării petrecerii din 29 (17) August a. c. au binevoit a contribui cu oferte marinoase:

Primescă deci mulțămirile și recunoștința tinerimei domnii Alecsandru Micu vicariu, Nicolae Clonța paroch, Dionisiu Făgărașan profesor, Alecsandru Cepesu și doamna Elena Popu, fie-care cu oferta de 1 fl. v. a. Totu la acest loc își exprimă tinerimea recunoștință față cu domnii N. Aron paroch și N. Ludu învățător pentru sucursul activ oferit prin esecutarea punctului ultim din program.

În numele tinerimei stud. române din jurul Făgărașului.

Făgărașu, 24 Septembrie 1886.

Nicolae Clonța,
preș. comit.

Valeriu Comșa,
secret.

Dare de sēmă publică.

(Fine.)

Din Naprădea: Agneta Dragomir n. Hosu protopop, o naramă de bercă; d-șora Maria Stanciu, o cătrință; Georgiu Filep preot în Ērkávás, o cutiă de ținut zahar; Victoria M. Vecasu, preutăsă în Cosnicu, o corfă de scorță; d-șora Victoria Popu din Ortelec, o corfă pentru bilete și o tasă pentru pocal de flori. — Din Zelau: D-șora Eugenia Nichită, o servetă și o corfă pentru bilete; Camilla Dragomir, un album frumos. — Din Som. Odorheiu: Ana Mica n. Catona, notăreșită, un stergar și 4 servete; d-șora Maria Mica, o tasă pentru pocal de flori. — Din Deva: Elena Popu H. Longin 1 es. Revoluținea lui Horia; Lucreția C. Olariu, o servetă; d-șora Nina Unguru, din Cristelec, un stergar; d-rele: Laura Popu, din Dorolțiu, o girlandă de flori artificiale și un velt de coperit pâne; Ana Szabó, din Mecentiu, un velt de coperit pâne; Georgiu Szilagy, propriet. în Hodai 5 fl. și Kávásy Sándor, proprietar în Er-Kávás, 2 florini.

În sēra balului au solvit peste prețul de intrare d-nii: Ioan Buteanu, Mihai Buteanu, Daniil Dellei, Demetriu Barnuțiu, Gavril Lazar, Ludovic Marcușiu, Demetriu Coroianu, Gregoriu Dunca, Demetriu Popu, Mihai Bancioiu, Ioan Branu și Paul Popp — fiecare câte 1 fl. — Cu aceștia laolaltă a fost percepținea în sēra balului . . . . . 181 fl. Oferte din listele mai sus specificate. . . . . 40 fl. 45 cr. Resultatul sorțirii obiectelor . . . . . 100 fl. Percepținea dela membri noi și vechi . . . . . 68 fl. 20 cr.

Suma percepțelor la R. F. R. S. 389 fl. 65 cr. Subtragend spesele de . . . . . 131 fl. 03 cr.

Rămâne veniut curat . . . . . 258 fl. 62 cr.

La Despărțemēntul Asociației dela membrii noi și vechi s'au incassat 107 fl. v. a. Ambe acestea sume s'au transpus locurilor competente.

Pre on. contribuții și membri, cari prin concursul material au făcut să se mai sporască fondurile acestor instituții culturale, er cu prezența personală în număr așa respectabil, cum s'a vădit la adunarea generală, au contribuit în mod strălucit a rădica veda și valoarea morală a acelei zile, — primescă mulțămita noastră publică, ce le-o aducem cu respect.

Dat în Tașnadu.

Din ședința Comitetului loc. pentru primire, ținută la 10 Septembrie 1886.

Georgiu Filepp,
președ.

Vasilii Patcașiu,
act. Comit.

Ultime seiri.

Londra, 25 Septembrie. „Standard“ spune că Anglia nu va fi înșelată de egoismul celorlalte puteri și că nu'și va băga mâna în foc pentru alții.

Berlinu, 25 Septembrie. „Norddeutsche Allg. Ztg.“ blamază limbagiulă órecăróu diare din Viena, cari caută a turbura pacea dintre cele două națiuni, singurele într'unu mod onest amice, cari există astăzi în Europa, adică Austro-Ungaria și Germania. Același diaru dice în substanță: Totu amestecul Germaniei în Bulgaria s'a măr-ginitu a sfátui să nu se facă esecutiuni, și nimic nu face să se presupună că amestecul său a întrecut aceste limite. Nu e de mirat că órecari diare democratice, cari suferu influența Franciei, să vedă în acesta unu atentat contra intereselor Austriei și o sguduire a amicitiei ce există între cele două imperii. Astfelu de articule nu voru face de loc pe Germania să se depărteze de politica ce și-a însemnat prin tratatele, prin simpatile și prin propriile sale interese. Pentru ferircirea națiunilor, existența tratatelor internaționale nu depinde nici de redacțiunile diarelor,

nici de certele parlamentare. Rapórtelē nóstre cu străinătatea se rădime pe o basă solidă, care după o matură gândire a primitu sancțiunea monar-chiloru. Criticele presei parú deci ridicule.

SCRİ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

BUCURESCI, 26 Septembrie. — Întruni-rea publică de ađi, la care au asistat senatori, deputați, notabili ai clasei comerciale, delegați din districte, a primitu o rezoluțiune, care esprima deplină încredere lui Brătianu, rógă pe guvern să aplice energic legile, provócă pe comitetul central al partidei liberale naționale să întrețină continue relațiuni cu membrii din districte ai partidei, spre a combate acțiunea acelor, cari periclitază existența țerii.

PESTA, 26 Septembrie. — S'au înbolnă-vitú de coleră 54 persoane și au murit 16.

SOFIA, 26 Septembrie. — Generalul Kaulbarsu răspundend la salutarea ce i s'a făcutú, di-se că Rusia doresce unirea partidelor, pentru ca nici una să nu fiă suprimată. Guvernul bulgaru ar face bine, să libereze pe cei compro-mitați și să ridice starea de asediu. Pe lângă acesta, Kaulbars ține de inoportun, a face să se întrunescă imediatu marea Sobraniă pentru alegerea prințului, deórece țera e moralicesce încă pré agitată.

DIVERSE.

O răsbunare. — La 30 Augustu se înfățisă la biroulu întreprinderii pompelor funebre dela Parisu o domnă, comandand o inmormēntare cu conductu de prima clasă, cu dricu cu patru cai, un furgon pentru corone, un număr de călăreți purtători de felinare, servitori cu făclii ș. c. l. stipuland că cortegiul să se afle la 1 Septembrie, punctu la două-spre-dece ore, la imbarcaderea căii ferate dela Lionu spre a primi acolo cadavrul colonelului Descourzelles, care va sosi cu trenul dela Lion, spre inmormēntare cu cuvenit onore, adogend, că colonelul murise la Lion, devenit omore, adogend, că colonelul murise la Lion, devenit omore, dorința a fi inmormēntat în cimitirul „Père Lachaise“. Cortegiul funebru se afla înaintea orei fixate la stațiune și purtătorii sicriului, servitorii cu felinare și făclii, îmbracăți în mare gală de doliu, așteptau pe peron sosirea trenului. Trenul sosi, pasagerii se coboriră din vagon și toți, mai cu sēmă femeile, erau curiose să afle pentru cine póte fi destinată acea pompă funebră. Răspunsul nu întârziă, din tóte părțile se auđia: „Pentru răposatul colonel Descourzelles. Unu domn bē-tran, decorat cu legiōna de onore, se speria auđind acestu nume și, protestand în contra unei onore premature, se legitima că este însuși colonelul Descourzelles și că n'are de gând încă a părăsi viața. Biroulu pompelor funebre ceru colonelului plata pentru cheltuelile făcute; colonelul refusa a plăti cortegiul, de care n'avea trebuință, d'aci resultă unu proces. După cercetările făcute se constată că acest primire sinistră la gara căii ferate era datorită unei domnișore, Marta Dubois, fostă camerieră a soției colonelului, care voise a se răsbuna de stăpāna sa, fiindcă o concediasă.

Cestiunea Orientului. — Tēnerul X... este în ajunul d'a se căsători. D-șora este foarte frumoasă, der, ca eroina din poveste, se uită, cum se di-ce, c'unu ochiu la faină și cu altul la siānină.

— »Aide, hotărăse-te«, di-cea o rudă tēnerului, care sta pe gânduri.

— »Cautu să mă obicnuiesc«, răspuse tēnerul. „Acēstă jună persoană este distinsă și elegantă, der se uită chioris într'unu mod îngrozitor.“

— »Ce erore?« răspuse ruda tēnerului. »Ce, nu citești diarele? «Tótă lumea are ochiul țintit spre Orientu.«

Cursul pietei Brașov

din 24 Septembrie st. n. 1886.

Bancnote romănesci	Cump.	8.50	Vend.	8.56
Argint romănesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'ori	»	9.90	»	9.94
Lire turcesc	»	11.20	»	11.25
Imperial	»	10.23	»	10.26
Galbeni	»	5.90	»	5.94
Scrisurile fone. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusesc	»	121.1/2	»	122.1/2
Discutulă	»	7--10 %	»	pe anu.

Numere singurate a 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potă cumpăra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editor: Iacobu Muresianu.

Redactor responsabilu Dr. Aurel Muresianu

Cursul la bursa de Viena
din 25 Septembrie st. n. 1886.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Rentă de aur, Rentă de hârtie, and various bonds.

Bursa de București.

Cota oficială dela 13 Septembrie st. v. 1886.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Renta română, Renta rom. amort., and various bank notes.

Căștig sigur.

3-6

Persons solide din orî-ce clasă, cari voiesc a se ocupa cu vîndarea hîrtiilor de Stat și a losurilor cu prime permise prin lege, conform Art. XXXI. din anul 1883, cu plata lor în cîștiri (rate) se angajiază orî și unde cu condițiuni foarte favorabile. Pre lângă puțină activitate se pôte câștiga fără capital și fără rîzic cu ușurință fl. 100 până la fl. 300 pe lună.

Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft
ADLER & Cie, Budapest.

Schimbare de local!

Mi permit a comunica onor. publică, că cu ziua de 27 Septembrie n. îmi mută depositul meu de mărfuri în casa lui Iosef Preutner Nr. 483 Strada Căldărarilor. In acest local mai mare și mai luminos, care oferă onor. clientele mai multă comoditate, sunt în plăcută poziție a puté servi cu articulele de până acum în mai mare cantitate d'a-și alege. Mulțămindu cu îndatorire pentru încrederea ce mi s'a arătat până acum, mă rog pentru marea bunăvoință și în noul local și asigură că oferă marfă bună pe prețuri cât se pôte de ieftine.

Cu deplină stimă

Mathias Löw.

Nr. 1965/1886.

Concurs.

Postul de notar comunal în comuna Sêliste, comitatul Sibiiului, devenind prin mörte vacant, pentru îndeplinirea acestui post se escrie concurs.

Pe lângă salariul anual de 600 fl. notarul comunal pentru lucrări private se remuneră după tariful existent.

Cei ce doresc a câștiga acest post sunt provocați deci a-și înainta cererile provădute cu dovadă despre cualificațiunea legală cel mult până în finea lunei lui Octomvre st. n. la subscrisul.

Sêliste, în 13 Septembrie 1886.

Pretorele suprem al cerului:
Liviu de Lemény.

Avis d-lor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a serie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă. ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main columns: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each column contains train routes, times, and prices for various stations.

Nota: Orele de nopțe sunt cele dintre liniile gröse.